

10.

Стефан Немања

Ако је у дванаестом веку небом летела звезда падалица, која доноси срећу, онда је она сигурно пала баш на Рашку, јер се у Рашкој у дванаестом веку родио један од најзначајнијих српских владара свих времена – Стефан Немања. По својој спољашњости и својим особинама Немања је био прави средњовековни витез: висок, храбар, поноситог држања и челичне воље! Мач у његовој руци био је страх за зле и неправедне, а радост за добре и праведне, јер је Немања увек судио праведно.

Бити велики жупан у средњем веку није било нимало лако. Ратови, освајања туђих територија, борбе за престо биле су уобичајена појава, па је Немања често морао да ратује како би сачувао државу и престо. Рашка тада још увек није била најјача земља на овим просторима. Јаче од ње биле су Византија, Бугарска и Угарска. Периоди рата и мира смењивали су се често, као дан и ноћ.

Од ране младости, видело се да ће Стефан Немања бити значајна личност. На то су указивала и два крштења која је Немања примио.

18.

Данас принц, супра монах

Једнога дана у посету Растворим родитељима дошли су монаси са Свете Горе. Слушајући њихове приче о монаштву, светогорској лепоти и тишини, Раствор пожеле да пође са њима.

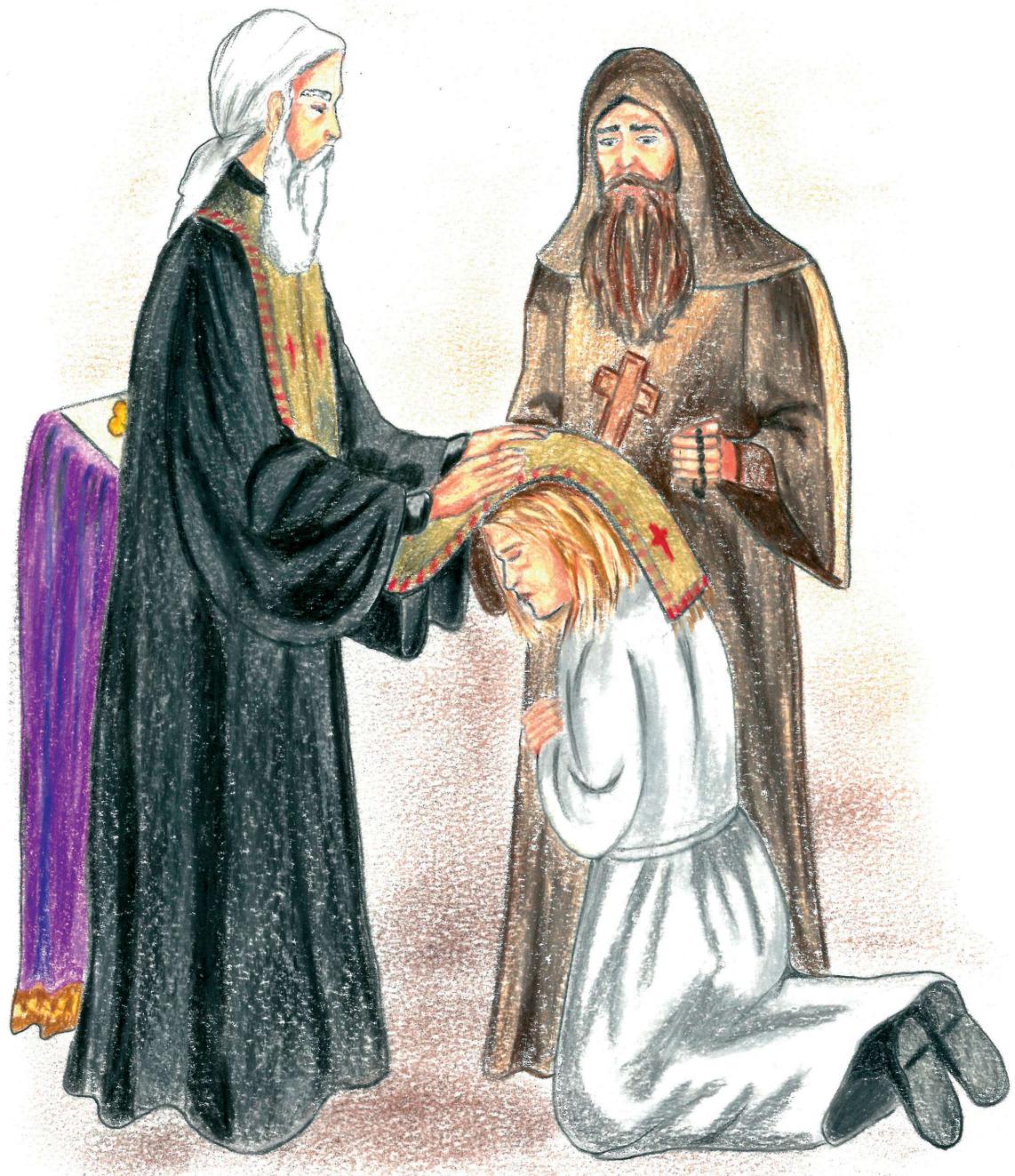
Знајући да га родитељи неће пустити, он им рече да иде у лов. Родитељи му дозволише да пође у лов, али само са слугама које ће га чувати.

Одане слуге нису се одвајале од принца Раствора, али је он успео да их надмудри и умакне им. Пре него што су слуге разумеле да је принц Раствор побегао, он је већ увек био са монасима на путу за Свету Гору. Схвативши да се Раствор неће вратити, слуге се, тужни и потиштени, вратише Немањи и Ани. Стефан Немања је одмах послao своје најхрабрије војнике на Свету Гору да нађу Раствора и врате га кући.

Верни војници путовали су даљу и ноћу, без одмора и предаха да би стигли на Свету Гору пре него што се Раствор замонаши. И успели су. На Светој Гори нашли су Раствора као принца каквог су познавали. Али Раствор није хтео да одустане од своје намере па је опет надмудрио војску свога оца. Рекавши им да је пут дугачак, предложи им да се одморе, вечерају и сутрадан сви заједно крену натраг у Србију. Срећни што ће обрадовати свог господара, војници се наједоше и напише слатког светогорског вина.

Када су се ујутру пробудили, дочекао их је млади монах, ведра лица, у црној, скромној монашкој одећи. Војници се запрепостише од страха и очајања када у том скромном лицу препознаше некадашњег принца Раствора! Он им даде један пакет и рече им: „Ово је моја одећа и прamen моје косе. Однесите ово мојим родитељима да знају да сте ме нашли живог и здравог и реците им да се од сада зовем Сава“. Војници нису имали куд и тешка срца се вратише у Рас.

Немања и Ана су били веома тужни када су чули да се Раствор замонашио и да више неће бити са њима. Али ускоро се утешише, јер је Сава био жив, здрав и срећан на Светој Гори.

Некада давно у једном краљевству

Стефан Немањић био је средњи син Стефана Немање и Ане и једна од најзначајнијих личности династије Немањића. Остао је запамћен као Стефан Првовенчани. *Шта заправо значи Првовенчани?*

Историја је Стефану Првовенчаном указала јединствену част, постао је први српски краљ! Некада се краљевима на главу стављао венац, па се говорило да су *овенчани* краљевским венцем. У средњем веку су краљеви уместо венаца носили круне, али се и даље говорило да су *овенчани* круном. Стефан Немањић је први српски владар који је *овенчен* краљевском круном и зато је у народу остао познат као Стефан Првовенчани.

Записи на храстовој кори

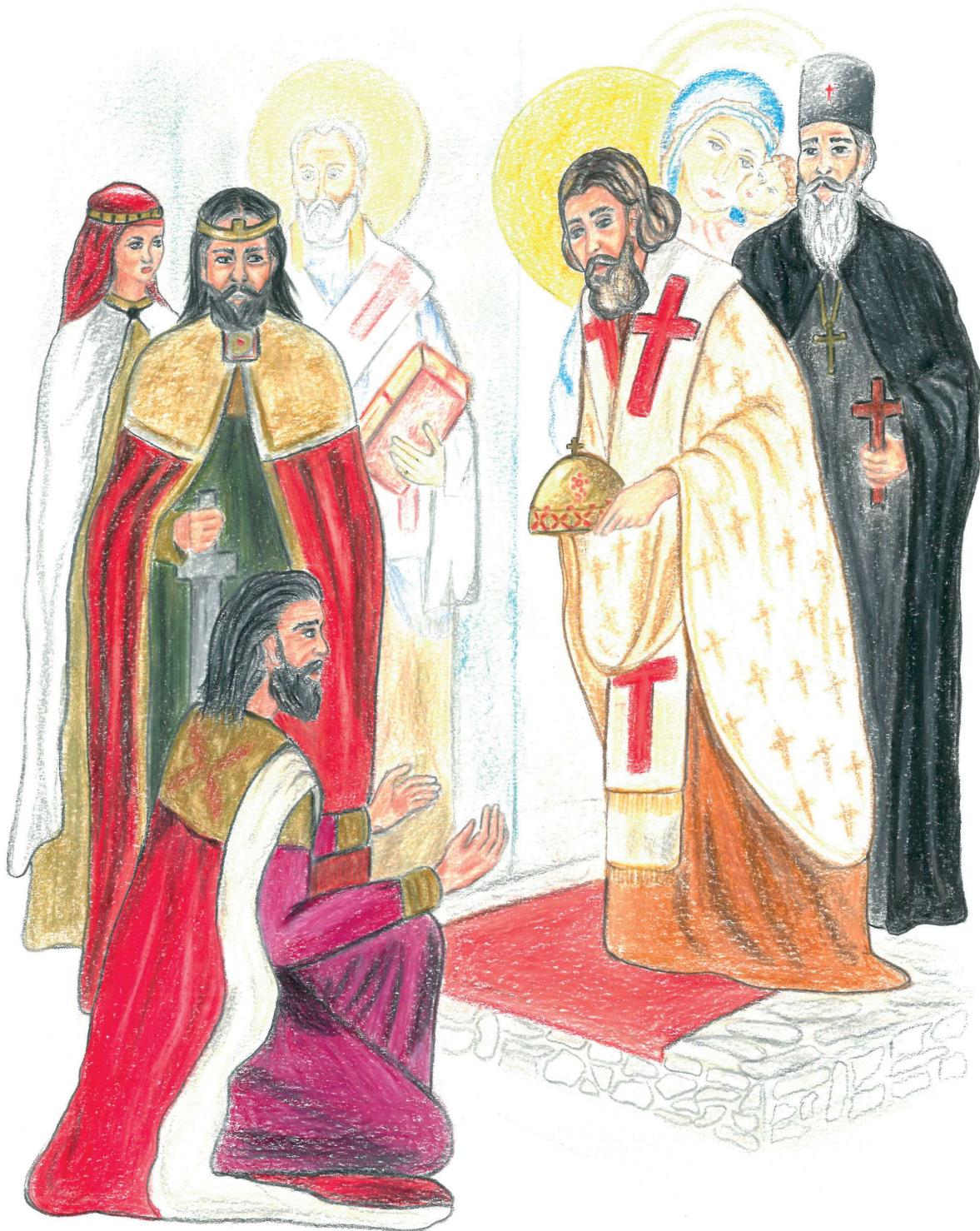
Аутокефална црква значи самостална црква. Краљу је круну до-дељивала Црква. Пошто Српска црква 1217. године још увек није била аутокефална, Стефан Првовенчани је круну добио од папе, поглавара Западне римске цркве. Касније, када је српска црква постала аутокефална, Сава је по православним обичајима крунисао свог брата Стефана у Жичи.

Српска црква је била под управом византијске цркве док Свети Сава није од византијског цара добио дозволу за самосталност цркве. То се дододило 1219. године а Сава је постао први српски архиепископ, поглавар Српске цркве. Сава, кога је византијски цар веома волео и поштовао, лако је добио дозволу да Српска црква постане самостална, а центар архиепископије постао је манастир Жича.

Тaj дар историја му је поклонила 1217. године. Тада је славна држава Рашка израсла у српско краљевство а Стефан Првовенчани постао је први српски краљ. Када будете следећи пут читали бајку која почиње речима: „Некада давно, у једном краљевству...”, знајте, да се та бајка могла одиграти и у Србији!

Једног лепог, мајског дана те 1217. године отворише се врата црвене Жиче, задужбине краља Стефана Првовенчаног. На њима се појави краљ, поносит и свечано

одевен, а на његовој глави пресијавала се прва српска краљевска круна. Поред њега је стајао Сава, благосиљајући окупљени народ.

Попут свог оца Стефан је био частан и храбар владар. Целога живота владао је праведно, трудећи се да још више учврсти своје краљевство.

Стефан Првовенчани имао је петоро деце: четири сина и једну кћер. Од тога, чак три сина били су краљеви Србије: Радослав, Владислав и, најмлађи, Урош.